

Guía Docente				
Datos Identificativos				2013/14
Asignatura (*)	Estruturas e Variedades do Latín	Código	613G01034	
Titulación	Grao en Español: Estudos Lingüísticos e Literarios			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Optativa	4.5
Idioma	Castelán			
Prerrequisitos				
Departamento	Filoloxía Española e Latina			
Coordinación	Ferraces Rodríguez, Arsenio	Correo electrónico	a.ferraces@udc.es	
Profesorado	Ferraces Rodríguez, Arsenio	Correo electrónico	a.ferraces@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Estudo dos sistemas fonémico, morfolóxico, sintáctico e léxico do latín e caracterización das súas variedades diacrónicas, diatópicas, diastráticas e estilísticas a través dos textos.			

Competencias da titulación	
Código	Competencias da titulación
A1	Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.
A3	Coñecer as correntes teóricas da lingüística e da ciencia literaria.
A13	Coñecer a lingua, a literatura e a cultura latina.
A15	Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.
A23	Ter coñecementos de terminoloxía e neoloxía.
B1	Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.
B3	Adquirir capacidade de autoformación.
B4	Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno.
B5	Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.

Resultados da aprendizaxe			
Competencias de materia (Resultados de aprendizaxe)			Competencias da titulación
Coñecer e aplicar os métodos e as técnicas de análise lingüística e literaria.			A1
Coñecer as correntes teóricas da lingüística e da ciencia literaria.			A3
Coñecer a lingua, a literatura e a cultura latina.			A13
Ser capaz de aplicar os coñecementos lingüísticos e literarios á práctica.			A15
Ter coñecementos de terminoloxía e neoloxía.			A23
Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.			B1
Adquirir capacidade de autoformación.			B3
Ser capaz de comunicarse de maneira efectiva en calquera contorno.			B4
Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.			B5
Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.			C1
Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.			C3

Contidos	
Temas	Subtemas

1. O alfabeto e a pronunciación do latín	Orixe e evolución do alfabeto latino As pronunciacións do latín
2. Morfosintaxe do latín.	A flexión nominal. Morfoloxía verbal As frases preposicionais. Coordenación e subordinación. Principais liñas evolutivas.
3. O léxico latino: mecanismos para a súa creación, organización e renovación.	Derivación Composición Préstamos, con atención preferente ós helenismos e á súa evolución diacrónica dentro da lingua latina
4. Variedades do latín.	Diacronía: latín arcaico, "clásico", tardío, medieval. A cuestión das variedades diatópicas do latín. Variedades diastráticas, con atención preferente ó latín dos cristiáns. O problema do chamado latín vulgar. Características do latín vulgar.

Planificación			
Metodoloxías / probas	Horas presenciais	Horas non presenciais / traballo autónomo	Horas totais
Aprendizaxe colaborativa	16	32	48
Sesión maxistral	16	0	16
Lecturas	0	20	20
Análise de fontes documentais	0	12	12
Traballos tutelados	0	12.5	12.5
Proba mixta	2	0	2
Atención personalizada	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Aprendizaxe colaborativa	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Lecturas	Lectura dos manuais, artigos e monografías que se indiquen para cada tema, así como dos materiais que se poñan a disposición do alumnado a través da plataforma de teleformación.
Análise de fontes documentais	Análise de textos relativos aos contidos da asignatura que se comentarán especialmente nas sesións maxistrais e de aprendizaxe colaborativa. Os textos indicaranse ao longo do curso.
Traballos tutelados	Dous traballos individuais onde o alumno terá que demostrar a asimilación de conceptos, manexo da bibliografía e/ou aplicación dunha metodoloxía concreta.
Proba mixta	Proba que integra preguntas de tipo teórico e exercicios de tipo práctico sobre os contidos do programa.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición

Aprendizaxe colaborativa Traballos tutelados	Os traballos estarán relacionados cos temas destinados á aprendizaxe colaborativa. Consistirán en comentarios de textos, reseñas de artigos, aplicacións de métodos de análise ou outras actividades puntuais que se consideren proveitosas para a autoaprendizaxe do alumno. O profesor fará un seguimento destes traballos e atenderá dúbidas sobre os mesmos tanto na actividade na aula coma durante o horario de titorías. Para aqueles alumnos que só poidan asistir parcialmente ás aulas, diseñárase, no momento de comenzo destas, un calendario de citas co profesor, co fin de que éste poida seguir o cumprimento dos obxetivos da aprendizaxe e a realización dos traballos tutelados encomendados.

Avaliación		
Metodoloxías	Descrición	Cualificación
Proba mixta	Consistirá nunha proba escrita con cuestións a desenvolver sobre o temario desenvolvido na aula. Poderá conter preguntas de índole teórica (explicación teórica dunha ou de varias cuestións do temario explicado) e exercicios de tipo práctico (comentario e explicación de textos). A proba terá lugar na data que figura no calendario oficial de exames aprobado pola Xunta de Facultade. Para superala, e para superar a materia, deberá alcanzarse na proba escrita unha calificación mínima de 5 puntos.	50
Aprendizaxe colaborativa	Asistencia de maneira regular ás aulas, participación activa nas mesmas e realización das tarefas que se encomenden.	25
Traballos tutelados	Os traballos tutelados, que o alumno terá que desenvolver coa supervisión do profesor, estarán relacionados preferentemente coa actividade desenvolvida na aula, pero poderán ser tamén complementarios da mesma. Valorarase o seu contido e a súa correcta presentación.	25

Observacións avaliación
Para aqueles alumnos que só poidan asistir parcialmente ás aulas, os criterios de avaliación serán os mesmos ca para o resto de alumnos, pero a valoración da aprendizaxe colaborativa farase atendendo ó desenvolvemento e ós resultados do traballo que se observen no calendario de citas co profesor que se establecerá ó comenzo das aulas. Os criterios de avaliación na convocatoria de segunda oportunidade serán os mesmos ca os establecidos para a convocatoria do mes de maio.

Fontes de información	
Bibliografía básica	- Fontán, A.-Moure Casas, A., (1987). Antología de latín medieval. Madrid - Díaz y Díaz, M. C. (1981 (reimpr.)). Antología del latín vulgar. Madrid - Hermann, J., (2001). El latín vulgar. Barcelona - Monteil, P. (2003). Elementos de fonética y morfología del latín. Sevilla - Rubio, L., (1984 (2ª ed.)). Introducción a la sintaxis estructural del latín. Barcelona - Palmer, R. L. (1988 (2ª ed.)). Introducción al latín. Barcelona - García de la Fuente, O. (1990). Introducción al latín bíblico y cristiano. Madrid - Väänänen, V. (1985 (reimpr.)). Introducción al latín vulgar. Madrid - Löfstedt, E. (1959). Late Latin [trad. it. con apéndice de G. Orlandi: Il latino tardo. Aspetti e problemi, Brescia, 1980]. Aschehoug - Blaise, A. (1955). Manuel du latin chrétien. Strasbourg - Mantello, F. A. C.-Rigg, A. G. (1999 (reimpr.)). Medieval Latin. An Introduction and Bibliographical Guide. Washington - Sidwell, K., (1995). Reading Medieval Latin. Cambridge - Ernout, A. (1956 (2ª ed.)). Recueil de textes latines archaïques. Paris - Molina Yébenes, J. (1996). Sintaxis de los casos. Retroversión y comentario de textos. Barcelona - Ernout, A.-Thomas, F. (1964). Syntaxe latine. Paris - Pisani, V. (1975). Testi latini arcaici e volgari con commento glottologico. Torino - Adams, J. N. (2007). The Regional Diversification of Latin 200 BC - AD 600. Cambridge
Bibliografía complementaria	

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías